

Santrauka piliečiams

ES pasiūlymas dėl invazinių rūšių

SVARSTOMAS KLAUSIMAS

Kai gyvūnai ir augalai atvežami į naują aplinką, kurioje jų paprastai neaptinkama, jie gali padaryti daug žalos. Tyčia ar netyčia atvežus svetimas rūšis:

- gali labai sumažėti **biologinė įvairovė** – kartais vietinės rūšys gali net išnykti. Tai itin opi už Europos ribų esančių ES teritorijų, kurios yra biologinės įvairovės požiūriu reikšmingos vietovės, problema;
- jos gali perduoti **ligas** žmonėms;
- gali nukentėti ekonomika, pavyzdžiui, jos gali **padaryti žalos augalinėms kultūroms ir infrastruktūrai**, o tai kainuotų milijardus eurų.

Ši problema aštrėja. Padidėjus tarptautinei prekybai ir žmonėms daugiau keliaujant, į Europą patenka naujų invazinių rūšių. Dėl klimato kaitos padėtis gali dar labiau pablogėti.

KĄ SIŪLO ES?

Naujų priemonių, skirtų užkirsti kelią naujų invazinių rūšių patekimui į ES ir veiksmingiau spręsti joje jau įsikūrusių rūšių keliamas problemas.

KAM TAI BUS NAUDINGA IR KUO?

Valdžios institucijoms, nes reikės mažiau lėšų invazinių rūšių padarytai žalai riboti, taisyti ir atlyginti.

Mažosioms įmonėms, nes bus padaroma mažiau žalos ūkių, gyvūnų veisėjų, žuvininkystės, miškininkystės įmonių ir turizmo bei laisvalaikio sektoriaus infrastruktūrai ir aplinkai.

Visuomenei, nes gyventojai bus geriau apsaugoti nuo pavojų sveikatai, žalos turtui ir aplinkai.

KODĖL ŠIŲ VEIKSMŲ TURI IMTIS ES?

Vienodos taisyklės visoje ES yra itin svarbios, nes:

- invazinės rūšys nepaiso nacionalinių sienų,
- dabartinės nacionalinės priemonės yra pernelyg suskaidytos, todėl nėra veiksmingos: viena šalis gali imtis veiksmų dėl tam tikros rūšies, o kaimyninė šalis – ne.

KAS KONKREČIAI PASIKEIS?

- Daugiausiai problemų keliančias invazines (prioritetines) rūšis bus visiškai uždrausta importuoti, parduoti, auginti, naudoti, paleisti ir kt.
- Kad šį draudimą įgyvendintų, ES šalys turės pasienyje rengti patikrinimus ir įdiegti priežiūros sistemą, skirtą draudžiamoms rūšims aptikti. Jos taip pat turės įdiegti į Europą atsitiktinai patenkančių rūšių aptikimo priemones.
- Aptikusios draudžiamas rūšis, ES šalys turės imtis neatidėliotinių veiksmų jų plitimui sustabdyti. Rūšims aptikti ir apie jas pranešti valdžios institucijoms reikės visų pagalbos.
- Jau plačiai paplitusioms arba plačiai plintančioms draudžiamoms rūšims kontroliuoti ES šalys turės taip pat įdiegti atitinkamas priemones.

KADA PASIŪLYMAS TURĖTŲ ĮSIGALIOTI?

- Pasiūlymas turėtų įsigalioti 2016 m.